

Valplattform 2018

Vi ser en annan framtid

Politik för oss är längtan och hopp. Vår politik skingrar maktlöshet och skapar framtidstro. Vi förnyar politiken med kärleken som drivkraft. Feministiskt initiativ representerar ett kraftfullt alternativ i politiken. Vår vision är ett samhälle med framtidstro som ser och omfamnar alla. Med ett feministiskt och antirasistiskt perspektiv ska vi omfördela resurser för att uppnå ett jämställt, jämlikt och hållbart samhälle – i Sverige och globalt. Vi accepterar inte att politiken reduceras till ett spel om regeringsmakten. Genom att föra in nya maktanalyser och nya kunskaper vill vi vidga politiken och fördjupa demokratin. Vi vill vitalisera den representativa demokratin genom att fler människors erfarenheter speglas i politiken.

Efter en lång period med nedrustning av välfärden och omfördelning av resurser från dem som har lite till dem som har mycket krävs systemförändrande åtgärder. Vår politik är en vision om att en annan och bättre värld är möjlig, en värld som rymmer många världar. Tillsammans kan vi göra det som är omöjligt för individen att förändra själv. Vi bygger inte samhället genom enskilda beslut vid köksbordet eller genom att trycka på like-knappen. Vi behöver varandras erfarenheter för att synliggöra samband och sammanhang.

Nu tar vi steget!

Vi försvarar de mänskliga rättigheterna. Vi förändrar makten och förnyar politiken. Vi säkrar demokratin och tryggar allas rätt att ta plats. Sverige är redo för ett rosa riksdagsparti. Klart vi kan!

På demokratisk grund

Feministiskt initiativ är en demokratiörelse och en levande demokrati står under ständig förändring. Makten behöver alltid utmanas av människor som organiserar sig för att föra in nya kunskaper och erfarenheter och som vidgar perspektiven. Feministiskt initiativ är vuxet ur gräsrotsörelser. Vi är en del av en demokratisk process när vi visar hur hierarkiska, ekonomiska, rasistiska och patriarkala maktstrukturer står i vägen för såväl mänsklig som samhällelig utveckling.

Liksom andra demokratiörelser bildades Feministiskt initiativ ur behovet av förändring. Den klassiska höger-vänster-skalan i politiken förmår inte att synliggöra alla de maktstrukturer som både begränsar människors individuella rättigheter och hindrar en samhälleligt hållbar utveckling. Ett öppet samhälle, fritt från diskriminering, kräver en ny politik som sätter mänskliga rättigheter och naturen i fokus.

Den rosa tråden i en feministisk politik är att se och att göra! Genom att satsa i början så uppnår vi hållbarhet i längden. Vi vill bygga ett jämställt, jämlikt och demokratiskt samhälle fritt från diskriminering, våld och exploatering av människor och miljö. Detta är kittet som håller oss samman. En god förlossningsvård är en bra start på ett nytt liv för såväl föräldrar som barn. Förskola, skola och fritidshem med hög kvalitet lägger en ovärderlig grund för vuxenlivet. En generell arbetstidsförkortning svarar på dagens och framtidens utmaningar vad gäller fördelning av privilegier, fritid, betalt och obetalt arbete. En kraftfull politik för inkludering är nödvändig för att bygga ett samhälle där alla människor har samma möjligheter, skyldigheter och rättigheter. En aktiv klimatpolitik är av yttersta vikt för att förhindra oåterkalleliga miljökatastrofer. En tillgänglig och förebyggande primärvård och äldreomsorg gynnar individens hälsa och hushåller med vårdens resurser. En reformering av pensionssystemet är absolut nödvändig och mest akut är det att se till att ingen pensionär faller under fattigdomsstrecket.

Med denna grund, vilka också innefattar riksdagens sex jämställdhetspolitiska och 16 miljöpolitiska mål, går vi till val 2018. Vi ser en annan framtid, ett samhälle som omfamnar alla, en värld och ett jordklot som vi gemensamt ska förvalta. Målen är konkreta och vi kan nå dem, men det kräver att resurser frigörs och omfördelas. Det kräver politiskt mod och uthållighet. Hos oss finns viljan och kraften. **Vi tar steget. Tillsammans kan vi. Klart vi kan!**

Det politiska landskapet 2018

Vi lever i en tid som präglas av paradoxal utveckling. Enorma rikedomar samlas hos ett fåtal samtidigt som fattigdomen fördjupas. Klassklyftorna ökar i både syd och nord. Konkurrens och dominans styr utveckling mot en ekologisk kollaps. Idén om gränslös exploatering av jordens resurser, parad med en ständigt ökande materiell konsumtion, utarmar jorden och utmanar demokratin.

I den alltmer globaliserade ekonomin har demokratin försvagats. Humanismen har kastats överbord och land efter land i Europa har rullat ut taggtråd kring sina gränser. Repressionen ökar i takt med att nationalistiska krafter får ökat inflytande. Kvinnors rättigheter, hbtq-personers rättigheter, rasifierades rättigheter, rättigheter för personer med funktionsnedsättning och asylsökandes rättigheter undergrävs och begränsas.

Terror och militarism driver människor på flykt i en omfattning som vi aldrig tidigare sett. Sverige svarade med krav på "hårdare tag". Stängda gränser, hårdare asylregler, deportering av unga ensamkommande och hinder mot familjeåterförening blev resultatet och vi ser hur allt fler människoliv går förlorade på flykt undan krig och terror. I namn av terroristbekämpning ställs krav om insatsstyrkor till förorten och poliser i skolan. Värnplikten har återinförts, följt av en miljardrullning till det militära försvaret, kontraproduktivt i förhållande till de globala hoten.

Vi lever fortfarande i ett patriarkalt samhälle som skapar strukturella problem i alla våra relationer, från dem därhemma, ut i de samhälleliga och vidare i världen. Maktmönster som förts vidare i generationer men som har ställts utanför den politiska demokratiska dagordningen. Manligheten definierad utifrån makt, som kan upprätthållas med hot om våld och utlöst våld. En destruktiv linje av våld i de intima relationerna, i namn av heder, på arbetsplatser, skolor och på gatorna och genom gängvåldets alltmer beväpnade uttryck och vidare till de internationella relationernas slagfält, där kvinnors kroppar skändas systematiskt.

I vardagen ser vi hur kvinnors arbete värderas lägre än mäns, kvinnor tar ett större ansvar för det obetalda hem- och omsorgsarbetet såväl som merparten av föräldradigheten. Kvinnor har oftare ofrivilliga deltid och osäkra anställningar. Utrikesfödda kvinnor har allra lägst lön, ännu osäkrare anställningar och sämre arbetsmiljö. I pensionslotteriet drar kvinnor och utrikesfödda nitlotter och klarar ofta inte ens vardagens utgifter.

Den omfördelningspolitik som under en längre tid förflyttat resurser från dem som har lite till dem som har mycket har fortsatt. Stora, gapande sår har tillfogats välfärdsstaten och endast små plåster erbjuds som lösning. Offentlig och gemensam konsumtion förflyttas allt mer till privat och individuell konsumtion genom riktade skattesubventioner och skattesänkningar. Denna orättvisa omfördelning drabbar särskilt pensionärer, långtidssjuka, ensamstående mammor, de som bor i redan socioekonomiskt missgynnade områden, i glesbygd och personer med utländsk bakgrund.

Men vi ser också ett växande motstånd och en allt starkare antirasistisk och feministisk rörelse. #metoo-rörelsen med alla sina vittnesmål bär en längtan. En längtan efter ett samhälle fritt från sexism och våld. De enskilda vittnesmålen växte till en samstämmig kör. En vilja att åstadkomma förändring tillsammans. Kombinationen av den personliga upprättelsen och den kollektiva styrkan lyfter oss från att vara offer till att bli aktörer för förändring, både i våra egna liv och i samhället.

Varje nytt riksdagsval är en möjlighet till förändring. Feministiskt initiativ visar på samband och sammanhang. Vi kopplar ihop individens frihet med en strukturell samhällskritik. Vi ser att alternativet till dominans och kontroll är att ta fasta på det faktum att vi inte klarar oss utan varandra och inte utan det jordklot vi lever av och på. I beroendet ligger sambandet – det mellan individ och samhälle och det mellan människan och jorden. En människa som förstår värdet av andra människor vill också andra väl. Den gemensamma, samhälleliga, solidariteten och omsorgen blir det som gör det möjligt för alla att leva ett självständigt liv.

Feministiskt initiativ utmanar de andra partierna genom att sätta en antirasistisk feministisk och solidarisk politik överst på dagordning. Vi strävar inte primärt efter regeringsmakten men vi behöver den makt som mandat i ett val ger för att påverka de politiska beslut som fattas i de parlamentariska rummen. Vi ber om folkets förtroende för att föra in ny kunskap och nya maktanalyser i ett föråldrat patriarkalt politiskt system. Vi vitaliserar demokratin och stärker respekten för mänskliga rättigheter.

Prioriterade frågor 2018

Mänsklig säkerhet är nyckeln till trygghet för alla

Vi behöver en syn på säkerhet, befriad från militarism och nationalism. Mäns våld mot kvinnor är en global pandemi och Sveriges verkliga säkerhetsproblem. Vi höjer ambitionsnivån i kampen mot våldet och för allas rätt till skydd.

Rätten till frihet från våld och förtryck är en av Feministiskt initiativs hjärtefrågor. Det sammanlänkar vår social- och kriminalpolitik, försvars- och utrikespolitik och miljö- och klimatpolitik. Dessa frågor hänger ihop och delar många av samma patriarkala grundorsaker och vinner på samma feministiska lösningar.

Fattigdom är starkt koncentrerad till vissa områden, ofta miljonprogramsområden, med hög andel utrikesfödda. För att bryta utvecklingen behöver vi synliggöra hur människor utestängs av strukturella hinder, vi behöver prioritera en fungerande välfärdspolitik som omfördelar våra gemensamma resurser för att motverka de hinder som står i vägen för människor att nå sin fulla potential.

Vår syn på sexualitet, sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) och samlevnad utgår från ett normkritiskt perspektiv. Vi förstärker mänskliga rättigheter för personer som bryter mot köns- och sexualitetsnormer och vill motverka diskrimineringen av homosexuella, bisexuella och transpersoner.

Därför vill vi:

- **Prioritera mänsklig säkerhet:** Omrusta från ett militärt territorialförsvar till en mer effektiv beredskap för alla typer av kriser och samhällshot.
- **Säkra alliansfrihet:** Sverige ska inte gå med i Nato, inte agera som värdland åt eller ha andra nära samarbeten med Nato.
- **Säkerställa kvinnofrid:** Garantera långsiktig finansiering till skyddade boenden och jourverksamheter. Satsa på kunskapsbaserade och mer effektiva rättsprocesser i sexualbrottsmål. Inrätta specialenhet mot barn- och tvångsåktenskap samt kunskaps- och resurscentrum mot människohandel för sexuella ändamål. Vidga begrepp för närstående vad gäller våld i namn av heder. Skapa jourverksamhet och separata avgiftningar som särskilt vänder sig till kvinnor i missbruk. Vidta särskilda åtgärder för att skydda barn från våld och sexuella övergrepp.
- **Arbeta inkluderande och förebyggande i socioekonomiskt missgynnade områden:** Sociala insatsteam, närpolis, mentorsprogram, lokala arbetsförmedlingar, stöd till det lokala civilsamhället och arbete mot

droger och kriminalitet ska göra socioekonomiskt missgynnade områden till en tryggare plats.

- **Motverka strukturell rasism:** Synliggöra och bemöta den strukturella rasism som drabbar allt fler när rasismen normaliseras. Erkänna och motverka de hinder, de hot och det hat som drabbar allt fler normbrytande kroppar som följd.
- **Trygga bostad för alla:** Satsning på byggande av billiga hyresrätter för unga, äldre och socioekonomiskt missgynnade, satsning på "Bostad först" vid hemlöshet, stopp för vräkningar av barnfamiljer.
- **Omfördela från stad till land:** Landsbygden är strategisk för landets hållbara samhällsutveckling. Vi utmanar den urbana normen och vill se att tillgången till samhällsservice och infrastruktur är jämlikt och rättvist fördelad i hela landet.
- **Säkra HBTQ-rättigheter:** Vi vill se en familjepolitik för fler än den heterosexuella kärnfamiljen, genom att möjliggöra fler än två vårdnadshavare och ta bort diskriminerande lagar mot samkönade föräldrar. Ett kunskapslyft behövs om transpersoners levnadsvillkor och offentlig sektor ska hbtq-certifieras.
- **Säkra nationella minoriteters rättigheter:** Vi vill se ett kompetenslyft och revitalisering av de fem nationella minoritetsspråken och kulturerna, stärka tillgången till språkkunnig personal inom välfärden, höja ambitionsnivån mot hatbrott, främja brobyggerverksamhet vid behov och delaktighet i politiska processer. För samerna som också har status som urfolk vill vi inrätta en sanningskommission och ratificera ILO 169-konvention om urfolks rättigheter.

Öppna gränser och mänskliga rättigheter för alla

Feministiskt initiativ har en vision om en värld med öppna gränser. Vi är inte där än, men vi ska efterleva vårt åtagande att upprätthålla de mänskliga rättigheterna. Rätten att söka asyl, att söka skydd från krig och terror, är en grundläggande mänsklig rättighet och inte något vi kan förhandla bort. Asylrätten är i dagens Sverige allvarligt försvagad; nuvarande regering har genomfört åtgärder som försvårar oerhört för de människor som flytt på liv och död till Sverige för att söka skydd. Åtgärder som inte bara effektivt hindrar människor att ens påbörja en asylprocess, och därmed förlänger ovissheten och lidandet, utan också försvårar människors etablering. De nya reglerna drabbar kvinnor och barn oproportionerligt hårt och förvisar dem till rangliga båtar och att betala med sina kroppar vid varje gränsövergång. Vi ser ett akut behov av att stärka asylrätten. **Därför vill vi:**

- **Öka antal kvotflyktingar:** Ett beprövat och effektivt sätt att se till att människor kommer ur flyktingläger
- **Ta bort hinder för familjeåterförening:** Genom familjeåterföreningen kan kvinnor och barn finna en säkrare väg till skydd i Sverige
- **Ge amnesti för asylsökande som väntat länge, särskilt de unga:** Långa asylprocesser och ovetenskapliga åldersbestämningar drabbar barn och unga hårt.
- **Återgå till permanent uppehållstillstånd som norm:** De tillfälliga uppehållstillstånden är ett hinder för människors etablering.
- **Säkra papperslösas rättigheter och trygghet:** Papperslösa och de av oss som lever gömda ska ha samma rätt att ta del av de sociala välfärdssystemen som svenska medborgare. Även känslan av trygghet vid kontakt med välfärdsinstitutioner är viktig. Lokala myndigheter ska aldrig ange papperslösa personer till Migrationsverket eller Polismyndigheten.

Liv och arbetsliv

Sverige har en starkt etniskt och könssegregerad arbetsmarknad som också avspeglar sig i lönesättning och arbetsvillkor. Det som är manskodat anses ha ett högre värde och det som är kvinnokodat ett lägre, eller ibland inget alls. Även det obetalda arbetet fördelas ojämnt. När det är dags för pension, cementeras inte bara skillnaderna, de fullständigt exploderar.

Lönearbete är idag grunden för tillgång till socialförsäkringar och ekonomisk trygghet och därför reproduceras och förstärks ojämlikheten i samhället. De som står utanför har svårt att ta sig in på arbetsmarknaden. Bland annat kan vi se att unga, gamla, personer med funktionsnedsättning och de som uppfattas som icke-svenska diskrimineras. Effektiviseringar och produktivitetsvinster tas ut i högre löner och kapitalvinst.

Feministiskt initiativ vill vända den utvecklingen. Vi behöver säkra en ekonomisk trygghet för alla, oavsett status på arbetsmarknaden. Mest akut är läget för pensionärer. Likvärdigt arbete ska ge lika lön, och all diskriminering på arbetsmarknaden ska upphöra. Ansvar för barn och det obetalda hemarbetet ska delas lika mellan alla föräldrar. Nyanlända kvinnors rätt till arbete ska stärkas. Produktivitetsvinster ska tas ut i sänkt arbetstid, vilket även ger positiva effekter för miljö och hälsa.

Ett levande kulturliv, en skola med hög kvalitet samt en väl fungerande vård är hörnstenar i ett gott samhälle. Vi vill se ett demokratiskt, jämlikt och inkluderande kulturliv för alla, med utrymme för en mångfald av idéer och

utrymme för både identifikation, överskridande och olikhet. Vår politik bygger på kunskap om kulturers och människors grundläggande interaktion, rörlighet och sammanblandning – lokalt och globalt. **Därför vill vi:**

- **Genomföra jämställda löner:** Omformulera Medlingsinstitutets direktiv och starta en jämställdhetsfond för att påskynda utvecklingen mot jämställda löner.
- **Genomföra en arbetstidsförkortning:** Påbörja en sänkning av normalarbetstid till 30h/vecka, med en stor satsning på utbildningar för bristyrken och med lösningar som tryggar kompetensförsörjning i gles- och landsbygder.
- **Införa höjd garantipension:** En kraftigt höjd lägstapension för att garantera ekonomisk grundtrygghet för äldre.
- **Individualisera föräldraförsäkringen:** Ett delat ansvar för gemensamma barn ger också en positiv effekt på jämställdhet vad det gäller såväl lön som obetalt arbete och pension.
- **Säkerställa nolltolerans mot sexuella trakasserier och ofredanden:** Vi vill stärka skyddet mot sexuella trakasserier bland annat genom antidiskrimineringsombud på alla skolor, våldsförebyggande arbete med fokus på förändrade maskulinitetsnormer, stärkt tillsyn av arbetsgivares och lärosätens arbete mot sexuella trakasserier och sanktionsmöjligheter mot chefer som låter bli att agera.
- **1 procent av statsbudgeten ska gå till kultur:** Höjda anslag till fria kulturaktörer. Gratis kulturkvällar. Ökad tillgänglighet till kulturlokaler.
- **Satsa på kvalitativa insatser i skolan:** Satsningar på elevhälsa, sexualundervisning, fritidshem, bemannade skolbibliotek, gratis kulturskola och fortbildning av personal.
- **Stärka primärvård, äldreomsorg och förlossningsvård:** Organisatoriska förändringar, fler vårdplatser och bättre arbetsförhållanden för personalen. En kraftig ökning av riktade statsbidrag till vården.
- **Stärkt politik för Lagen om stöd och service (LSS):** Höjda anslag för att säkra rätten till ett fullvärdigt liv oberoende av funktionsnedsättning. Stoppa nedskärningarna i stödet för personer med funktionsnedsättning genom en stärkt politik för Lagen om stöd och service (LSS) och de ekonomiska förutsättningarna i Handikappersättningen.
- **Gör FN:s funktionshinderkonvention till svensk lag:** För att säkerställa att personer med funktionsnedsättning ska kunna leva sina liv fullt ut på alla områden.

En hållbar utveckling för miljö och klimat

En feministisk miljöpolitik identifierar de strukturer som orsakat den situation vi är i idag. Vi ser våra utsläpp öka samtidigt som vi skrivit under Parisavtalet och därmed förbundet oss att kraftfullt motverka denna utveckling. Det är tydligt att det idag går alldeles för långsamt och att det görs för lite för att vi ska kunna uppnå det vi lovat.

Vår politik utgår från alla människors lika värde och betonar samtidigt vikten av global solidaritet. De miljöproblem som idag hotar våra ekosystem, den biologiska mångfalden och mänskligheten har sitt ursprung i de ekonomiska strukturer vi skapat, där det med ekonomiska medel går att överutnyttja jordens resurser.

Feministiskt initiativ ser dessa utmaningar och vill driva en politik som möjliggör en framtid även för kommande generationer. **Därför vill vi:**

- **Införa ett konsumtionsmål:** Idag tas endast de utsläpp som sker inom Sveriges gränser i beaktning, trots att vi konsumerar mer än någonsin och produktionen ofta sker i andra länder. Vi vill införa ett konsumtionsmål för Sverige där målet är nettoneutrala koldioxidutsläpp till år 2040.
- **Säkra fossilfria finanser:** Idag investeras miljarder av vårt gemensamma pensionskapital i AP-fonderna i flera av de största fossila bolagen i världen. Vi vill se att Sverige divesterar detta kapital till förmån för hållbara investeringar.
- **Införa avgiftsfri lokal kollektivtrafik samt utöka stödet till underhåll av andra kollektiva transporter:** För ett solidariskt samhälle som är tillgängligt för alla invånare.
- **Beskatta flygandet:** Flygresorna står för en stor del av de koldioxidutsläpp som svenska invånare orsakar. Syftet med en flygskatt är att flyget i högre utsträckning ska bära sina egna klimatkostnader.
- **Införa en konsumtionsskatt på kött samt sänkt moms på vegetabilier:** Vår köttkonsumtion står för 1/5 av våra koldioxidutsläpp. För att kunna uppnå Parisavtalet är det av yttersta vikt att införa en köttskatt. I samband med detta vill vi sänka moms på vegetabilier och aktivt stödja jordbruksverksamheter som möjliggör ökad självförsörjning av livsmedel.
- **Sätta respekt för mark, vatten och urfolksrättigheter före gruvexploatering:** Beslut för etablering skall föregås av lokaldemokratiska processer. Sverige behöver en hållbar mineralstrategi med ett intersektionellt maktperspektiv samt där återvinning, återanvändning och utnyttjande av befintligt material prioriteras framför utvinning.

- **Uppnå klimaträttvisa:** Klimatförändringar är en av vår tids största utmaningar. Därför bör politiska beslut, på alla nivåer, vara i linje med klimatmålen och miljölagstiftningen. I beslut om Sveriges ansvar på den internationella arenan ska även historiska utsläpp tas i beaktande.
- **Verka för omställning:** Fi vill aktivt understödja utvecklandet av nya modeller för energiförsörjning, skyddet av biologisk mångfald och kulturlandskap bland annat genom sänkta krav på medfinansiering för statliga bidrag till lokalt initierade miljöskydds- och klimatomställningsprojekt i gles- och landsbygdskommuner.

Ekonomi som verktyg

En feministisk och antirasistisk fördelningspolitik syftar till att skapa ett jämställt, jämlikt och ekologiskt hållbart samhälle. En stark välfärd, ekonomisk trygghet för alla, internationell solidaritet, en rättvis beskattning mellan grupper, platser och inkomstslag är grundläggande principer i vår ekonomiska politik. En feministisk ekonomisk politik omfördelar också makt och resurser från gruppen män till gruppen kvinnor.

Skatter skapar den gemensamt hopsamlade grund som möjliggör genomförandet av en visionär antirasistisk feministisk politik, som ser till helheten. Skattepolitiken utformas därför också så att vi uppfyller våra politiska målsättningar. Fi vill förutom att återställa skattekraften också påbörja en nödvändig grön skatteväxling som skiftar skattebaserna från arbete till kapital och konsumtion. **Därför vill vi:**

- **Fasa ut skattesubventioner:** Sluta omfördela från dem som har lite till dem som har mycket genom jobbskatteavdrag, ränteavdrag och RUT/ROT-avdrag.
- **Återinföra förmögenhetsskatt och statlig fastighetsskatt.**
- **Införa transaktionsskatt på finansmarknaden:** För ökad finansiell stabilitet.
- **Arbeta mot skatteflykt:** Stäng skatteparadisen.